

TRŽIŠKI RAZGLEDI

Leto III (1996) št. 9a (27a)

14. september 1996

Posebna izdaja-Brezplačni izvod

U V O D N I K GORENJCI V MARIBOR, K SLOMŠKU!

Ob tako pomembni priložnosti kot je obisk Gorenjcev v Slomškovem Mariboru smo se odločili, da izdamo posebno številko Tržiških razgledov, ki bo zanimiva tako za Tržičane, ki so redni bralci, kot tudi za Gorenjce, za katere je prav da se spoznamo, in tudi za Štajerce, da spoznajo nas Gorenjce. Vse skupaj pa nas tokrat povezuje človek velikega slovenskega duha, ki je v preteklosti znal pokazati Slovencem pot do bogastva vere in kulture.

Srečno vožnjo s Slovenskimi železnicami in hvala Vam, Mariborčani, za gostoljubje!

JANA PRIMOŽIČ
glavna urednica

ŠE POZDRAV ZA SREČNO POT

DRAGI GORENJCI NA POTI NA ŠTAJERSKO,

vesel sem pobude Tržiških razgledov in Gorenjske SKD za izlet na Štajersko, za romanje k Slomšku, koreninam naše narodne istovetnosti in omike.

Pobudo pozdravljam tudi zaradi znamenja, da Slovenci nanovo odkrivamo svoje velike može in žene, pa tudi slovensko deželo ter se med seboj radi obiskujemo, saj pravo svetovljanstvo izvira iz poprejšnje jasne osebne in narodne zavesti.

Želim vam srečno pot in bogat dan na Štajerskem.

LOJZE PETERLE

SLOMŠEK IN DANAŠNJI ČAS

V današnjem času so mnogi ljudje brez pravih usmeritev. Dnevno časopisje in druga sredstva obveščanja so večkrat v spretnih rokah ljudi, ki so bili vzgojeni v časih nekdanjega totalitarizma, kjer se niso vzgajali v duhu vrednot. Spoštovanje vrednot iz obdobja v obdobje na žalost pada. Naš čas je v mnogih ozirih podoben tistemu iz obdobja našega škofa Slomška. Tudi on je spoznaval neurejenost in prehodnost svojega časa. V takih časih so ljudje še posebej nagnjeni k slabim vzorom. Slomšek je želel ljudi usmerjati k dobremu. V svojem času je občutil tudi zatiranje svojega naroda in zaradi tega so se nekateri Slovenci začeli odtujevati koreninam svojega naroda. S tem, ko so se odtujevali narodu, so se odtujevali še v moralnih in kulturnih pogledih. Slomšek jih je bodril in povdarjal, da smo po Bogu ustvarjeni enaki. Ker je bil osebno zelo vzoren, delaven, nadarjen in zavzet za dobro, je kot duhovnik dobival čedalje večji vpliv in dolžnosti, čeprav so mu nekateri želeli nasprotovati zato, ker je izšel iz preprostega ljudstva ali pa se z njim iz drugih razlogov niso strinjali. Zaradi svojega odločno pristno versko-katoliškega delovanja je postal tudi vpliven škof, mož velikih dejanj.

Kot tak je danes svetniški kandidat, izgleda pa, da nekateri temu celo danes nasprotujejo. Njegova dela izhajajo iz Božjega izročila, nikogar ni žalil, upošteval je vsak narod in vsakemu narodu in sloju je želel enakopravnosti. To so celo danes, za nekatere, preveč sporne usmeritve.

Mnogi Slovenci imamo v škofu Slomšku vzornika, zaščitnika in priprošnjika. Slovenci se ponovno obračamo k njemu. Prosimo ga, da nam izprosi milost razsvetljenja, milost sprave, milost za mir, milost za svoj narod in končno tudi milost, da bi dobili vredne in delovne vodstvene ljudi. Zato smo se pred za nas važnimi dogodki odločili, da poromamo tja kjer je ta veliki škof izvršil svoja največja dela in zatisnil svoje trudne oči. Prepričani smo, da je bilo njegovo delo Bogu všeč in da bomo uslišani, če bomo tudi mi, romarji, Bogu všeč.

F. P.

SLOMŠEK,
PRVI
SLOVENSKI
SVETNIŠKI
KANDIDAT

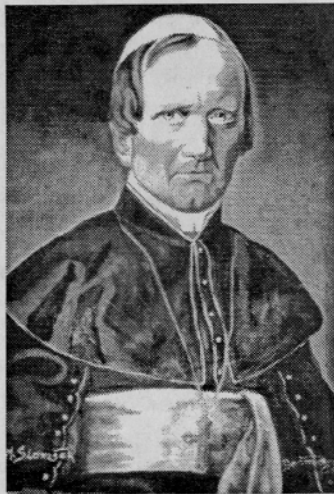
NEKAJ
SLOMŠKOVIH MISLI

"Hvaliti svoje rajne dobrotnike, povzdigovati njihova lepa dela in znamenite zasluge nam je ravno toliko dolžnost kakor posnemati njihove slavne zglede. Kdor ne časti svojih slavnih prednikov, ne zasluži biti njih vrli naslednik. Hvalimo torej, dragi prijatelji, sloveče može, rodoljube naše, ponavlja je njihov spomin!"

"Imeniten vinograd ste Slovenci vi, drage trte Kristusove. Lepo vas je oskrbel in obdaril, dal vam rodovitno zemljo in tudi veliko dobrih letin; in kar še veliko več velja, dal vam je pravo vero, in vse dobrote svoje svete katoliške Cerkve. Sladkega grozdja krščanske pravičnosti dober Bog od vas želi, ali kakor se čuje, je čedalje več grenkih vinikov, strupenega grozdja pijanosti ..."

"Vrli Slovenci! Prava vera vam bodi luč, materin jezik vam bodi ključ do zveličavne omike".

Široko obzorje, ki ga je imel, je izkoristil kot duhovnik, da je bil poučen. V poučenosti ni bil nasilen, poučeval je z argumenti in z njimi je dosegal prepričljivost.

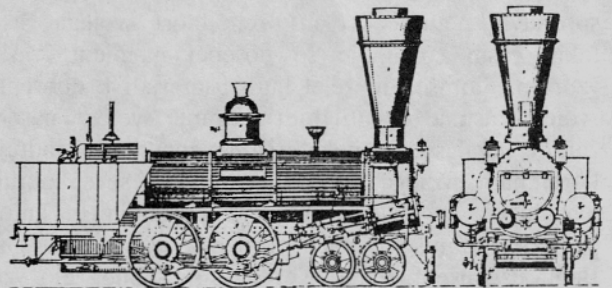
ANTON MARTIN SLOMŠEK je bil rojen 21. novembra 1800 na Ponikvi pri Grobelnem - na kmečkem posestvu Slomu v Unišah ob progi Maribor - Celje. Kaplan Jakob Prašnikar ga je pripravil, da je lahko leta 1814 vstopil najprej v nemško in nato v latinsko šolo v Celju, kjer je končal šest razredov gimnazije. Po liceju v Ljubljani, ker se je srečal s Francetom Prešernom, v Senju in Celovcu, je vstopil v celovško bogoslovje, ki ga je končal 1825, ko je postal kaplan na Bizeljskem. Leta 1827 je odšel za kaplana v Novo Cerkev (Strmec) pri Celju, nato je bil devet let (1829-38) spiritual v celovškem bogoslovju, 1838 je postal nadžupnik, dekan in šolski nadzornik v Vuzenici, 1844 stolni kanonik v Št. Andražu na Koroškem in sočasno šolski nadzornik za vso lavantinsko škofijo. Aprila 1846 je prevzel službo celjskega opata in že čez mesec dni je bil imenovan za lavantinskega knezoškofa. Za škofa je bil posvečen 5. julija 1946. Leta 1851 je ustanovil bratovščino sv. Cirila in Metoda, 1859 pa je prestavil sedež lavantinske škofije iz Št. Andraža na Koroškem v Maribor, kjer je 24. 9. 1862 v sluhu svetosti umrl.

Slomšek je bil nadpovprečno nadarjen, delaven in globoko veren. Zapustil je neizbrisljiv pečat vsemu slovenskemu ljudstvu, predvsem pa s svojo svetostjo zaznamoval Cerkev na Slovenskem.

Slomšek je bil pesnik. Številne pesmi so ponarodele. Bil je pisatelj. Pisal je vzgojne tekste, komentarje k obredom, razlago nedeljskih beril in evangelijev, molitvenike, življenje svetnikov, pastirska pisma. Vspodbudil je izdajanje zbornika Drobtnice. Njegova Mohorjeva družba je praktično naučila Slovence brati.

Bil je skrben opazovalec, ki je videl in občutil vse probleme razbijanja in dviganja družinskega življenja. To področje je pogosto obravnaval. Njegove misli o šoli in vzgoji ga vključujejo med največje strokovnjake na tem področju. Nenehoma je bil pozoren na aktualna družbena dogajanja in jim je dajal svoj prispevek. Na kulturnem področju je bil njen velik soustvarjalec. Kulturo in vero je imel za nerazdružljivi sestri. Temeljito poznavanje duhovniškega poslanstva je nenehno obravnaval in še posebno znal kot škof uporabiti.

 Slovenske železnice

Takšna je bila ena od dveh lokomotiv, ki sta pred stoletjem in pol v Celje prlpeljali prvi vlak.

TRŽIŠKI RAZGLEDI Z GORENJSKO TEMATIKO

Med prijavitelji za romanje v Maribor so tudi tisti, ki se bodo kot kandidati za poslance intenzivneje vključili v družbeno življenje - v politiko. Prosili smo jih, da nam zaupajo nekaj misli o Gorenjski in Gorenjcih. Odzvali so se:

Dr. JANEZ POKLUKAR, Tržič: GORENJEK O GORENJSKI

Bog nam je namenil lep košček zemlje pod Triglavom. Na Gorenjskem živimo posebne sorte ljudje. Že pisec Rohrer je leta 1804 svoje nemške rojake vspodbudil s trditvijo, da se lahko le priklonijo pred varčnostjo in treznostjo Gorenjcev. Tržič, kjer živim, preživlja danes neprijetne trenutke gospodarskih težav. Ljudje v skrbi za vsakdanji kruh trpijo, vendar še vedno globoko v sebi ostajajo pošteni. Poštenost na žalost danes

ni več cenjena vrlina. Je pa v preteklosti vedno znova reševala naše prednike pred narodnostnim uničenjem in verjamem, da bo rešila tudi nas. Sem optimist in verjamem, da bo popotnik tudi v bodočnosti srečal prijazne, poštene, gostoljubne in ponosne ljudi, ki se bodo zelo razlikovali od njegovih pričakovanj.

ANICA URBANJA, Radovljica: GORENJSKA

O njej razmišljam, Gorenjsko občutim. Srce mi napolni z ljubeznijo, ponosom, občudovanjem, hrepenenjem, z željo - trdno se ukoreniniti v življenje, kljubovati udarcem, pognati se v višine.

Všeč mi je, da sem Gorenjka, rada živim na Gorenjskem, nič mi ni pretežko narediti za Gorenjsko!

ANDREJ ŠTER, Kranj

O Gorenjcih kroži mnogo šal. Ena od, vsaj zame, najbolj značilnih je tista, ko popotnik v Bohinju (ali pa je bil morda to Tržič) zaprosi gospodinjco za kozarec vode. Gospodinja pa odgovori, seveda lahko dobite kozarec vode, vendar je pri sosedovih mnogo bolj mrzla.

Kakorkoli že, če o nekom krožijo šale in se zna tudi sam nasmejati, pomeni, da zmore spoznati in pripoznati svoje lastnosti.

Gorenjcem tak način razmisleka pokaže, da se morda počasneje "odpremo" sogovorniku, ko pa si prijatelje izberemo, jim ponudimo včasih celo dva kozarca vode.

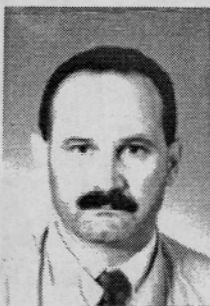
Želim si, da bi Gorenjci ohranili "slavo", ki se jih v slovenskem prostoru drži in da bi gorenjski nagelj na gankih ne pozebel.

MIROSLAV MOZETIČ, Medvode: GORENJEK O GORENJSKI

Ko sem prebral naslov, sem se prijetno nasmehnil. Kaj naj bi po rodu Primorec, ki živi ob robu Ljubljane, v kraju, za katerega so včasih rekli, da se šele od tam naprej začne Gorenjska, rečem o Gorenjski: da je lepa, da živijo tu prijetni, a bolj trdi ljudje, kot v krajih moje mladosti, da sem že v mladosti rad zahajal v gorenjske hribe, da sem se zagledal v Gorenjko in tako pristal v Medvodah, ter postal Gorenjec. Kot kandidat za poslanca bi verjetno moral obljubljeni, kaj bom storil. Kot trenutni poslanec vem, da se vseh obljub ne da uresničiti. Večina bralcev Tržiških razgledov gotovo pozna delo SKD v vladi in parlamentu in vsaj malo tudi delo. Nikoli nisem rad obljubljal ali govoril, v kar nisem tudi sam verjel. Zato tudi sedaj obljubim le, da bom spoštoval strankin program in odgovorno delal, da bi ga uresničili. To lahko z lahkoto obljubim, ker vem, da je program SKD, program za zdravo in uspešno Slovenijo, kar pomeni tudi zdravo in uspešno Gorenjsko.

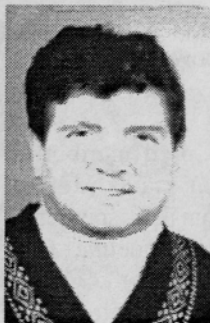
Dr. JANEZ REMŠKAR, Kranj

Spoštovani! Vsak dan prevozim pot med Kranjem in Jesenicami. Vozim v megli, dežju, soncu ter opazujem mehko in nežne barve bližnjih žitnih polj, njiv posejanih z ajdo, mehke obronke Jelovice, Pokljuke ter mogočnost in trdnost Karavank in Julijcev.

Želim si, da bi bili tudi mi, ki živimo tu, trdni in samozavestni, pokončni, da bi imeli razloge za tako držo, istočasno pa si želim, da bi bili strpni, uvidevni in nesebični do soljudi, da bi se znali približati sočloveku, skušali razumeti njegove stiske in tudi stališča, ki so sicer za nas tuja. Naučimo se poslušati drug drugega in prepričevanja le z argumenti in vztrajnostjo. Ustvarimo ugodno atmosfero za vstop v 21. stoletje ter lepo prihodnost za naše otroke.

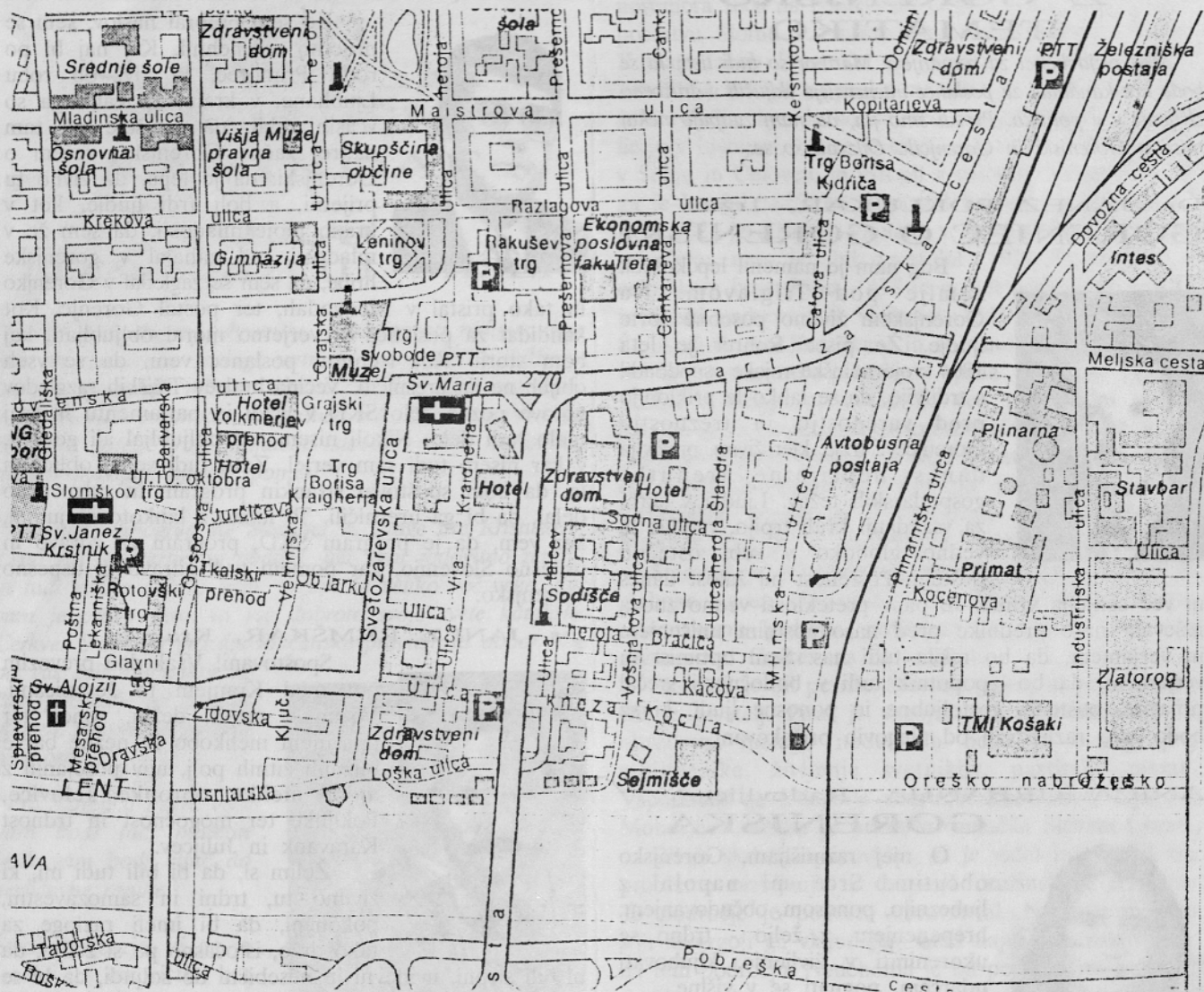
JOŽE ZUPANČIČ, Kranjska gora, Jesenice:

Gorenjcem sporočiti kaj novega skoraj ni mogoče. Volilci, ki mi bodo namenili svoj glas na volitvah, na Martinovo nedeljo, bodo moji partnerji v politiki, v primeru izvolitve v Državni zbor, nikakor pa ne tisti, da bi jih izkoristil za oblikovanje svoje politične kariere. Z izvolitvijo vsi skupaj dobimo devetdesetino oblasti Državnega zbora. To je moč in del oblasti, s katero bomo skušali uveljaviti program SKD na državnem nivoju. Oblikovati državo v korist in ponos vseh državljanov.

Delal bom v korist vseh, tudi tistih, ki mi niso naklonjeni, posebno pa v korist naših potomcev. Pripraviti podlago na državnem nivoju za človeka vredno življenje, ki zre v življenje, ne pa, da se otepa z dnevnimi težavami. To je naloga, ki sem si jo zadal, da jo uveljavim, če bom izvoljen za poslanca.

INFORMACIJE MARIBOR

PROGRAM OBISKA V MARIBORU

7.15 Odhod vlaka z Jesenic

8.38 Odhod vlaka iz Ljubljane

ob 11. uri sprejem na železniški postaji, nato se udeleženci peš odpravijo proti Slomškovemu trgu. Med potjo bo možen ogled frančiškanske cerkve, kjer je bil prvi Slomškov grob.

ob 11.30 uri se udeleženci zberejo pred mariborsko stolnico, kjer bo pozdrav gostiteljem in kratek kulturni program ter polaganje venca pred Slomškov spomenik.

ob 12.30 uri slovesna sveta maša (sodeluje CPZ Ignacij Hladnik iz Tržiča)

ob 13.30 pokušina štajerskih vin.

ob 14. uri /po želji/ kosilo v restavraciji Center. po kosilu bodo organizirani ogledi znamenitosti mesta Maribor (Lent, gledališče, muzej, arhiv, grafična razstava,...)

ob 17.45 odhod vlaka iz Maribora

ob 20. uri prihod v Ljubljano

ob 20.45 prihod v Kranj

ob 21.30 prihod na Jesenice.

KDO JE ZASLUŽEN ZA ORGANIZACIJO

Organizacijo izleta je vodil *Janez Bečan*, predsednik OO SKD Tižič, ob pomoči regionalnega tajnika za Gorenjsko *Matevža Kleča* in predsednika OO SKD Maribor *Janeza Praprotnika*. Hvala jim.

TRŽIŠKI RAZGLEDI

TRŽIŠKE RAZGLEDE IZDAJA OO SKD TRŽIČ. ČASOPIS JE VPISAN V EVIDENCO JAVNIH GLASIL, KI JO VODI URAD VLADE ZA INFORMIRANJE POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 1174. UREJA UREDNIŠKI ODBOR. GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK: JANA PRIMOŽIČ
NASLOV UREDNIŠTVA: UREDNIŠTVO TRŽIŠKIH RAZGLEDOV, P. P. 141, 4290 TRŽIČ. TELEFON UREDNIŠTVA: 064/53 016. TA POSEBNA, SLOMŠKOVA IZDAJA JE BREZPLAČNA. RAČUNALNIŠKI PRELOM: ASTRUM D.O.O., TRŽIČ • TISK: TISKARSTVO UZAR, TRŽIČ. NAKLADA 1.500 IZVODOV.